Lietas Nr. C26049714
Lietas arhīva Nr. C-0113-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2015.gada 7.janvārī

Rēzeknes tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Rūtena-Laizāne
ar sekretāri V.Greidāni, tulci L.Vasiļevsku
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, maza apmēra prasībā pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ 2014.gada 10.janvārī iesniedza Rēzeknes tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam.

Prasības pieteikumā (l.l. 2.-4.) norādīja, ka prasītāja īsteno meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, ikdienas aizgādību un meita dzīvo kopā ar prasītāju. Pušu laulība ir šķirta 2012.gada 20.decembrī. Bērnam ir vajadzīga regulāra, garantēta un pietiekošā apmērā materiālā palīdzība no tēva. Bērna interesēs ir piedzīt uzturlīdzekļus, jo būtiski palielinājās izdevumi meitas uzturam. 2012.gada 20.novembrī bija noslēgta notariāli apstiprināta vienošanās, bet atbildētājs nav izpildījis vienošanos un līdz šim brīdim nav materiāli palīdzējis meitai /vārds/. Atbildētājs aizbrauca strādāt uz Lielbritāniju un saņem liela apmēra darba algu, bet nepalīdz uzturēt meitu. 2013.gadā meitai bija veikta operācija, bet no atbildētāja nebija nekādas palīdzības un materiāla atbalsta.

Meitai ir 3 gadi, un, lai pilnvērtīgi uzturētu meitu, ir nepieciešams vismaz 250 *euro* mēnesī, jo bērnam ir nepieciešams uzturs, apģērbs, vitamīni, medikamenti, bērnudārza apmaksa 45 *euro* ik mēnesi. Prasītāja nespēj viena pilnvērtīgi uzturēt meitu, jo prasītāja ir bezdarbniece un saņem tikai bērna pabalstu. Prasītājas norēķinu konts, kurā veicama uzturlīdzekļu samaksa, ir AS "Citadele banka" /konta numurs/.

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, prasītāja lūdza tiesu piedzīt no atbildētāja /pers. B/ prasītājas labā uzturlīdzekļus meitas /pers. C/ uzturam 100 *euro* ik mēnesi, sākot no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai.

Ņemot vērā to, ka atbildētājam ir anulēta dzīvesvietas deklarācija Latvijā no 04.03.2008., kā arī atbildētājs nav sastopams prasības pieteikumā norādītajā dzīvesvietā Lielbritānijā, tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 59.panta pirmo daļu, nolēma aicināt atbildētāju uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un iztiesāt civillietu tiesas sēdē prasības tiesvedības kārtībā.

Tiesas sēdē prasītāja /pers. A/ prasību uzturēja pilnā apmērā. Atbildētājs jau ilgstoši strādā Lielbritānijā, par meitu neinteresējās, nerūpējās, nepilda pušu starpā noslēgto notariālo vienošanos, nav veicis maksājumus meitas uzturam kopš 2012.gada novembra.

Papildus paskaidroja, ka meitas uzturam mēnesī nepieciešami 250 euro, bērnudārzs izmaksā 45 euro mēnesī, ēdiens mājās 100 euro, apģērba iegādei nepieciešami ap 50 euro, bērnam ir nepieciešamas arī rotaļlietas, attīstību veicinošas mantas, jāiegādājas higiēnas preces. Prasītāja paskaidroja, ka viņa ir bezdarbniece, piešķirts maznodrošinātas personas statuss, prasītājas aprūpē ir arī viņas māte, kura ir 1.grupas invalīde, māte ir kopjama. Prasītājai ir zināms, ka atbildētājs strādā Lielbritānijā un viņa ienākumi ir labi, kad dzīvoja kopā ar prasītāju, tad viņš vidēji pelnīja no 200-300 sterliņu mārciņām nedēļā. Prasītāja lūdza noteikt, ka uzturlīdzekļi pārskaitāmi uz AS „Norvikbanka" kontu.

Uz tiesas sēdi atbildētājs /pers. B/ neieradās. Tiesa uzskata par iespējamu civillietu izskatīt atbildētāja prombūtnē saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu. Atbildētājam no 04.03.2008. ir anulēta dzīvesvietas deklarācija (l.l. 13.), prasības pieteikumā norādītajā dzīvesvietā ārzemēs atbildētājs nebija sastopams, ko apliecina pasta uzziņa (l.l. 17.). Par tiesas sēdes vietu un laiku atbildētājam paziņots Civilprocesa likuma 59.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā, uz tiesas sēdi atbildētāju aicinot ar sludinājuma publikāciju oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" 2014.gada 30.septembrī (l.l. 21.).

Motīvu daļa

Noklausoties prasītājas paskaidrojumu, noskaidrojot lietas apstākļus, pārbaudot un novērtējot Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā gūtos pierādījumus to kopumā, tiesa uzskata, ka prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa paredz, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Konstatēts, ka /pers. C/, personas kods /personas kods/, ir prasītājas un atbildētāja nepilngadīgā meita, ko pierāda izraksta no dzimšanas reģistra angļu valodā kopija un tā noteiktā kārtībā apliecināta tulkojuma valsts valodā kopija (l.l. 8.-10.). Bērns dzīvo kopā ar prasītāju, ko apstiprina dzīvesvietas deklarēšanas izziņa (l.l. 11.).

Starp pusēm 2012.gada 20.novembrī tika noslēgta notariāla vienošanās par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērna uzturlīdzekļiem, kuras 2.3.punktā laulātie vienojās, ka pēc laulības šķiršanas viņi kopīgi, katrs samērā ar savu mantas stāvokli, uzturēs meitu, bez tam, ņemot vērā Civillikuma 179.panta prasības, vīrs līdz laikam, kad meita pati varēs sevi apgādāt, apņemas skaidrā naudā maksāt uzturlīdzekļus meitas uzturam ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī (uz šīs vienošanās slēgšanas dienu – LVL 60) ik mēnesi līdz 25.datumam, veicot pārskaitījumu uz sievas bankas kontu Nr. /konta numurs/ AS "Citadele banka", ir vienošanās kopija (l.l. 5.-7.).

Prasītāja lūdza tiesu piedzīt uzturlīdzekļus bērna uzturēšanai 100 *euro* apmērā ik mēnesi.

Civillikuma 177.panta pirmā, otrā un ceturtā daļa nosaka, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa nosaka vecāku pienākumu samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo

kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Ja vecāki nespēj vienoties par sava bērna uzturēšanu vai nepilda savu pienākumu labprātīgi, strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Likumdevējs ir noteicis, ka nepilngadīgu bērnu intereses ir prioritāras, jo viņi nespēj sevi uzturēt, tādēļ abu vecāku beznosacījuma pienākums ir uzturēt savu bērnu līdz pilngadības sasniegšanai vai līdz laikam, kad viņš pats spēs sevi apgādāt.

No minētajām Civillikuma normām izriet, ka, piedzenot uzturlīdzekļus, ir izvērtējamas abu vecāku spējas un mantiskais stāvoklis uzturēt bērnu.

Izvērtējot lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus pušu materiālajam stāvoklim, tiesa konstatē, ka prasītāja saņem ģimenes valsts pabalstu 11,38 *euro* mēnesī, ko apstiprina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rēzeknes reģionālās nodaļas 10.01.2014. izziņa (l.l. 12.). Prasītāja prasības pieteikumā norādīja, ka ir bezdarbniece. Citi rakstveida pierādījumi par prasītājas un atbildētāja mantisko stāvokli nav iesniegti.

Tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā un tiesas sēdē norādītos apstākļus attiecībā uz prasītājas mantisko stāvokli.

Attiecībā uz atbildētāja mantisko stāvokli ir noskaidrots, ka atbildētājam nepieder nekustamais īpašums, kā arī viņam nav reģistrētu transportlīdzekļu, ko apstiprina Tiesu informācijas sistēmā pieejamie dati no Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas un Ceļu satiksmes drošības direkcijas. No prasības pieteikumā norādītā un prasītājas tiesas sēdē paskaidrotā izriet, ka atbildētājs dzīvo un strādā Lielbritānijā un viņa ienākumi ir lielāki nekā prasītājai.

Nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa ņem vērā to, ka lietas materiālos neatrodas rakstveida pierādījumi par atbildētāja saņemamajiem ienākumiem, taču tiesa, pamatojoties uz Civillikuma 179.panta pirmo daļu, uzskata, ka atbildētājam kā jaunam un darbspējīgam vīrietim ir pienākums un spējas uzturēt savu nepilngadīgo bērnu, lai viņam tiktu nodrošināta nepieciešamā aprūpe un uzturēšana. Bērns ir pilntiesīgs sabiedrības loceklis, kā to nosaka Bērnu tiesību aizsardzības likuma 23.panta pirmā daļa, un bērnam ir jānodrošina pilnvērtīgs uzturs, aprūpe, audzināšana, apģērbs, mājoklis, veselības un medicīniskā aprūpe, bērna attīstība un izglītošana. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo un trešo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Bērnam ir tiesības uz pastāvīgu dzīvesvietu. Civillikuma 1.panta nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

Ievērojot lietas izskatīšanas laikā konstatētos apstākļus, izvērtējot tiesas sēdē prasītājas sniegtos paskaidrojumus un argumentus, lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst par taisnīgu un samērīgu pušu mantiskajam stāvoklim un spējām uzturēt savu bērnu, kā arī bērna vecumam, piedzīt no atbildētāja /pers. B/ prasītājas labā uzturlīdzekļus 100 *euro* apmērā pušu nepilngadīgās meitas /pers. C/ uzturam ik mēnesi līdz bērna pilngadības sasniegšanai. Nosakot uzturlīdzekļa apmēru, maksimāli ir jānodrošina bērna intereses.

Tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļu piedziņa ir uzsākama ar 2014.gada 10.janvāri, proti, ar brīdi, kad prasītāja vērsās tiesā aizskarto interešu aizsardzībai.

Atbilstoši Civillikuma 177.pantam, uzturlīdzekļu termiņš nosakāms līdz bērna pilngadībai. Sasniedzot pilngadību bērns pats var vērsties tiesā ar prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no sava tēva, lūdzot piedzīt uzturlīdzekļus līdz laikam, kad bērns pats varēs sevi apgādāt, jo vecāku pienākums ir nodrošināt bērnu ar uzturlīdzekļiem līdz brīdim, kamēr bērns pats sevi var apgādāt.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka prasītāji ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu. Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas par uzturlīdzekļu piedziņu ir atbrīvota saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, valsts nodeva no atbildētāja ir piedzenama valsts ienākumos, un tās apmērs saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu sastāda 180 *euro* (100 x 12 x 15 %).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva 180 *euro* apmērā, kā arī atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu, kas uz sprieduma taisīšanas dienu sastāda 6,78 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 42.panta pirmo daļu, 93.pantu, 96.panta piekto daļu, 97., 189.-193., 195., 204.[1] pantu, 250.[26], 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

/pers. A/ maza apmēra prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai 100 *euro* (viens simts *euro*) apmērā ik mēnesi, sākot no 2014.gada 10.janvāra līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu par uzturlīdzekļu piedziņu 180 *euro* (viens simts astoņdesmit *euro*) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,78 *euro* (sešus *euro* un 78 centus).

Uzturlīdzekļu samaksa veicama prasītājas norēķinu kontā Nr. /konta numurs/ AS „Norvikbanka".

Noteikt atbildētājam /pers. B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ja spriedums tiek izpildīts labprātīgi, atbildētajam minētajā termiņā jāiesniedz Rēzeknes tiesā maksājumu dokumenti par sprieduma izpildi par piedzītās valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts budžetā.

Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā apelācijas kārtībā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rēzeknes tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 7.janvārī.

Tiesnese S.Rūtena – Laizāne